

Riddarholmsdagen

Den 15 maj 2004 arrangerade Statens fastighetsverk evenemanget Hemliga rum i hela landet och bland annat visades Wrangelska palatset och Riddarholmskyrkan på Riddarholmen. Detta var ett engångsevenemang, men eftersom gensvaret var så positivt har Statens fastighetsverk sedan dess genomfört ett liknande arrangemang årligen på Riddarholmen. Ambitionen är att varje år visa en av byggnaderna på Stockholms okända holme och för en dag återskapa det århundrade som byggnaden representerar. I år är det tredje året som Riddarholmsdagen genomförs och besökarna har tidigare fått ta del av medeltid och 1800-tal, i år förflyttar vi oss tillbaka tiden till 1600-talets stormaktstid.

Foto: Alexandru Babos

Stenbockska palatset byggdes på 1640-talet av riksrådet Fredrik Stenbock och hans hustru Katarina de la Gardie. Fasaden fick sitt nuvarande utseende trettio år senare när arkitekten Nicodemus Tessin d ä moderniserade palatset. Det köptes in av kronan 1772 och Riksarkivet huserade en längre tid i palatset innan de helt flyttade sin verksamhet till Gamla riksarkivet. Numera är det Regeringsrätten som kan glädja sig åt de vackra lokalerna med inredningar från olika epoker: bjälktak och breda golvplank från Stenbockska tiden, trapphall av Tessin, och kabinett med inredningar i läckraste rokokostil.

Foto: Per Rohlén

Riddarholmskyrkan började byggas 1280 och är en av Stockholms allra äldsta bevarade byggnader över jord. På medeltiden hette den Gråbrödrakyrkan och hörde till Gråbrödraklostret. Under 1600-talet flyttade adelen till holmen och kyrkan började kallas för Riddarholmskyrkan. Den fick tidigt sin funktion som kunglig begravningskyrka och omges av en krans av gravkor för kungligheter och 30-åriga krigets fältherrar med familjer.

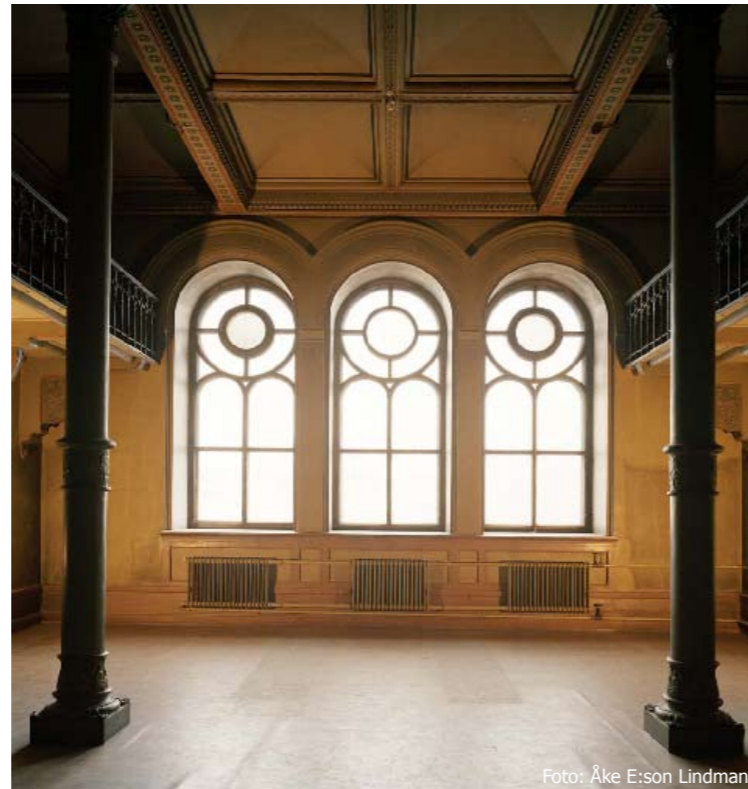

Foto: Åke E:son Lindman

Gamla riksarkivet uppfördes av arkitekten Axel Fredrik Nyström under åren 1887-90 och är ett unikt exempel på det sena 1800-talets institutionsbyggande och helt toppmodernt för sin tid. Den ståtliga byggnaden var en av de första i Stockholm med centralvärme, hiss och för arkivändamålet specialutformade hyllsystem av gjutjärn. Byggnaden som ansågs vara extra brandsäker visade sig senare vara rena brandfällan. Järnstommen skulle vid en smärre eldsvåda snabbt ha hettats upp och vikt sig varvid hela byggnaden kunde ha kollapsat.

Foto: Nina Broberg

Klostertrummet är troligen Stockholms äldsta bevarade rum med rester ifrån medeltiden. "Gråbrödraklostret" byggdes upp söder om kyrkan under 1200-talet och det enda som finns kvar idag är klostertrummet samt några källarvalv i botten på Gamla riksdagshuset. De dekorationsmålningar som pryder rummets tak är målade av målningskonstnären Albertus/Albrekt.

Tradition i utveckling. Vi har många kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer i vårt land. De är en del av vår gemensamma historia och framtid.

Statens fastighetsverk vill göra svenska folket stolt över statens egendomar, våra nationalbyggnader och fria marker; slott och kungsgårdar, teatrar, museer, ambassader och en sjundedel av Sveriges mark. Vi äger allt detta tillsammans och SFV:s uppgift är att förvalta det på bästa sätt.

Vi ska också se till att bevara byggnadernas själ och karaktär, men samtidigt anpassa dem efter dagens behov och användning – till nytta och glädje för både hyresgäst och allmänhet. Lika viktigt som att förmedla historien bakom dagens byggnader är att skapa ny byggnadshistoria för morgondagen. På uppdrag av Sveriges regering driver vi därför även nya byggprojekt som på olika sätt representerar vårt land.

SFV förvaltar också statens skog och mark. Det gör vi på ett långsiktigt hållbart sätt, så att biologisk mångfald bevaras och renbetesland kan brukas även i framtiden.

SFV, maj 2007

Program 2007

Riddarholmsdagen

Lördagen 12 maj kl. 10-16

Välkommen till en historisk dag på Riddarholmen. Här bjuds på färgsprakande skådespel med fäktare, häxor, nobla riddare och prinsessor. Till toner av barockmusik, tidstypisk marknad och historiska berättelser vrids den historiska klockan tillbaka till Riddarholmen på 1600-talet. För dagen öppnar vi portarna till det närmare 400 år gamla Stenbockska palatset och det Gamla riksarkivet. Även Klostertrummet och Riddarholmskyrkan kommer att sjuda av aktiviteter.

- **Presentation av Statens fastighetsverk**
- **Barnaktivitet**
- **Mat- & kaffeservering**
- **Djur**

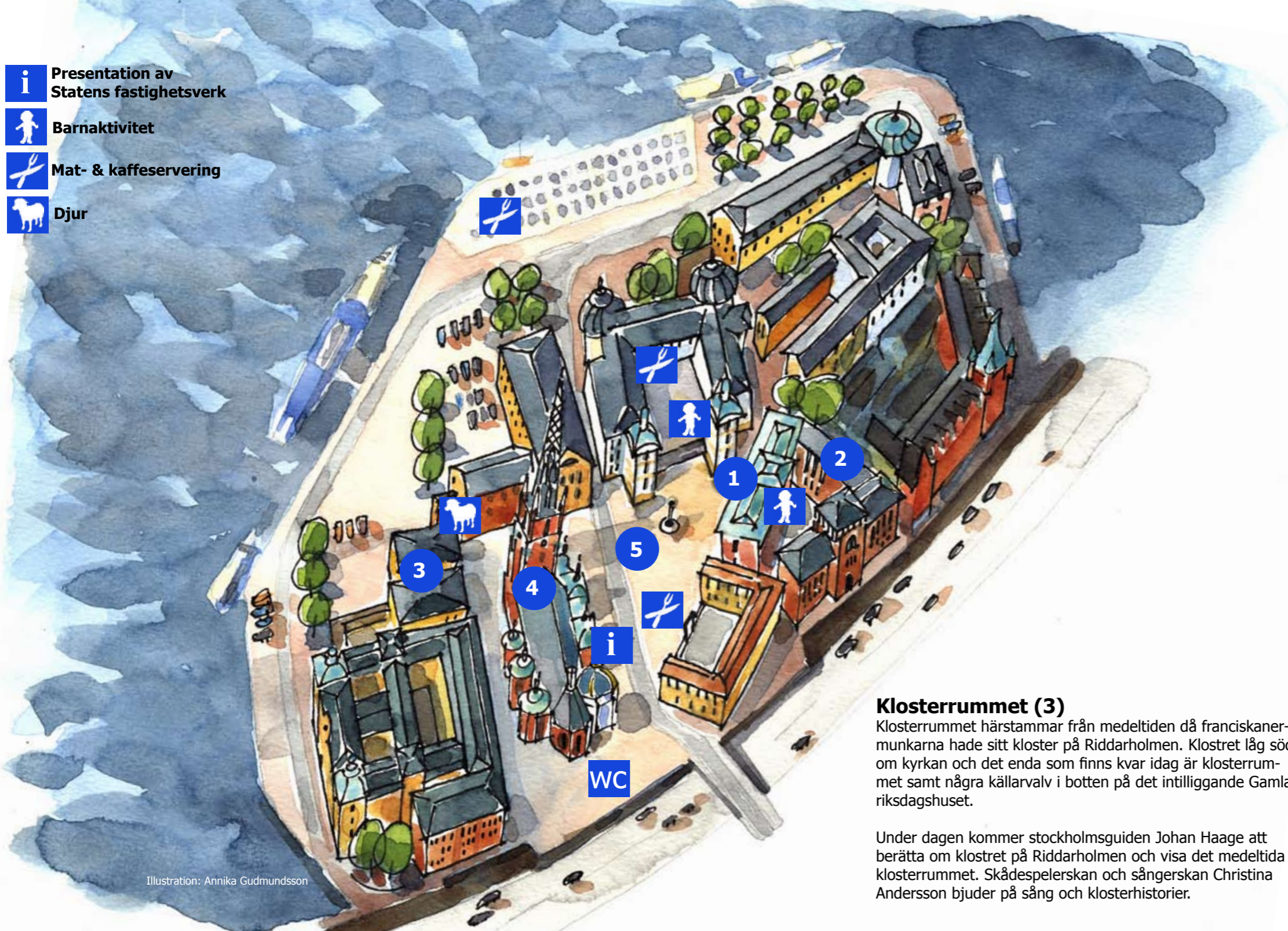

Illustration: Annika Gudmundsson

Stenbockska palatset (1)

Statens fastighetsverk öppnar för dagen upp portarna till det renässansinspirerade gamla 1600-talspalatset. Huset har en välbevarad interiör som speglar flera av de tidsepoker som palatset har genomlevt under närmare 400 år. På plats i byggnaden finns guider som berättar om byggnadens historia från dess begynnelse till idag då Regeringsrätten hyr palatset.

Stenbockska palatset är både till exteriör och interiör det bäst bibehållna av Riddarholmens adelspalats.

Gamla riksarkivet (2)

Vad är historien bakom Gamla riksarkivet och varför står det tomt idag? I forskarsalen kan du ta del av vår utställning om Gamla riksarkivet. På plats finns även representanter från Riksarkivets verksamhet. I den gamla ståtliga entrén visas en film som beskriver hur huset kan komma att se ut i framtiden och missa inte de iordningställda rummen. Här har du även möjlighet att ställa frågor till SFV-personal som belyser värdet av att bevara kulturbyggnaders historia.

Vem gömmer sig på vinden? Låt barnen träffa Riddarholmens spöke Gideon och följ med på spökvandring! Vandringarna utgår ifrån trappan vid plan två.

Klosterrummet (3)

Klosterrummet härstammar från medeltiden då franciskanermunkarna hade sitt kloster på Riddarholmen. Klostret låg söder om kyrkan och det enda som finns kvar idag är klosterrummet samt några källarvalv i botten på det intilliggande Gamla riksdagshuset.

Under dagen kommer stockholmssguiden Johan Haage att berätta om klostret på Riddarholmen och visa det medeltida klosterrummet. Skådespelerskan och sångerskan Christina Andersson bjuder på sång och klosterhistorier.

Riddarholmskyrkan (4)

Under dagen kommer Riddarholmskyrkan att fyllas av aktiviteter. Lyssna till ståtlig orgelmusik och vacker konsert. Följ med på visningar, se kungagravarna och ta del av historien bakom den gamla kyrkan.

10.00-11.00
Orgelmusik
11.00, 11.30, 13.30, 15.30 & 16.00
Guidade visningar med Erland Ros
12.00 – 12.30, 13.30 – 14.00
Konsert (medlemmar ur Drottningholms barockensemble)
13.00 & 15.00
Familjevisningar

Birger Jarls torg (5)

10.00
Drottning Kristina (förvaltare Lena Myrelid-Knöös) och arkitekt Tessin d y (skådespelare Robert Pukitis) inviger Riddarholmsdagen och berättar om Statens fastighetsverks 310 års jubileum.

13.00 & 15.00
Historikern och TV-reportern Per Dahlberg berättar om Riddarholmens historia och dess fältherrar. Förvaltare Lena Myrelid-Knöös, Statens fastighetsverk, berättar om Riddarholmens byggherrar och självaste arkitekt Tessin d y finns på plats för att se över sina fastigheter. I samband med detta kommer även tipspromenadens vinnare att presenteras!

Under hela dagen pågår en tidstypisk marknad på torget.

Bland marknadsstånden finns många spännande hantverkare, allt från smeder och krukmakare till kläd- och smyckestillverkare. Här finner du även försäljning av slöjdalster, spelhorn, örter, smycken, kläder och mycket mer.

Ta del av Riddarholmens historia på tak! Upplev Mer – Stockholm, ger stadsvandringar på Gamla Riksdagshusets tak. Mer information finner du vid Upplev Mer:s informationstält och det är först till kvarn som gäller! Åldersgränsen är 18 år med god vigör.

Riddarholmsguidningar ges under hela dagen. Turerna bokas vid FSAG:s (Föreningen Stockholms Auktoriserade Guider) marknadsstånd och pågår i trettio minuter alternativt sextio minuter.

För den som är hungrig slår Restaurang Gideon upp sina portar med en 1600-talsinspirerad meny.

Testa din skicklighet i bågskytte! I gränden vid klosterrummet kan du prova att skjuta med pil och båge.

Vid entrén till Wrangelska palatset finns Livrustkammarens riddarklubb, där du kan dubbas till prinsessa eller riddare. Här finner du även mat och dryck från palatsets restaurang.

Under dagen kommer holmens dressyrryttarinna från 1600-talet att cirkulera på torget.

Passa på att hälsa på Kidskärsfåren och deras vänner!

Delta gärna i vår tipspromenad med chansen att vinna fina priser. Starten utgår ifrån SFV:s informationstält och passar både barn och vuxna.

Ensemblen The Dancing Masters bjuder på barockinspirerad musik och sång.

Se upp för de stridande fäktarna som duellerar på torget!